

Katedra psychologie Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: Vliv PAS u dítěte na partnerský vztah rodičů

Autorka práce: Anna Krovová

Vedoucí práce: PhDr. Hana Sotáková, Ph.D.

Autorka svou bakalářskou práci věnuje tématu, kterému se dostává pozornosti nejenom díky neziskové organizaci Děti úplňku. Ta se systematicky zabývá podporou rodin pečujících o dítě s poruchou autistického spektra. Na základě představení konkrétních nelehkých osudů pečujících se snaží o systémovou podporu rodin s dítětem s poruchou autistického spektra. Motivaci k napsání této práce vnímám obdobně, neboť autorka má zkušenosti s rolí osobního asistenta u osob s poruchou autistického spektra.

Autorka se v textu držela tradičního členění na teoretickou a empirickou část. Toto členění není zcela přesně popsáno v obsahu, ale to považuji pouze za drobné formální pochybení. Práce obsahuje všechny povinné části. Předpokládám, že autorka bude mít ambice pokračovat ve studiu, proto bych ji při psaní dalších akademických prací upozornila, že abstrakt má obsahovat také zevrubný popis výsledků.

První část sestává ze dvou kapitol, jejichž výběr koresponduje s tématem. Úvodní kapitola je věnována uvedení do problematiky poruch autistického spektra. Autorka se soustředila na variabilitu a míru projevů, všimla si různých přístupů v klasifikacích nemocí (MKN 10 vs. DSM 5) a svižně seznámila čtenáře s tzv. „autistickou triádou.“ V této kapitole čerpá z aktuální literatury (též cizojazyčné). Věřím, že autorka by k tomuto tématu mohla napsat obsáhlejší kapitolu, ale nepodlehla představě, že delší text znamená kvalitnější text. Naopak se jí podařilo formulovat vstupní kapitolu, která zcela odpovídá cíli práce a typu závěrečné práce.

Ve druhé kapitole zužuje obecné téma poruch autistického spektra rodinu s dítětem s postižením (popř. s poruchou autistického spektra). Na aktuálních výzkumech popisuje míru a podoby zatížení v rodinách a partnerství/manželství. Vedle negativních okolností se jí podařilo postihnout také pozitiva.

Autorka poukazuje na skutečnost, že rodina se členem PAS potřebuje vyšší míru institucionální podpory, z toho důvodu zakončila teoretickou část přehledem služeb, jež může rodina s dítětem s postižením využít. Opět je to vhodně zařazena z hlediska provázanosti s výzkumnou studií.

V empirické části zvolila kvalitativní metodologii. Široce definovaný cíl si vymezuje v pěti výzkumných otázkách. Metodou sběru dat byl polostrukturovaný rozhovor, což je metoda, která je vhodně vybraná s ohledem na cíl práce.

Získaná data byla přepsána a dále s nimi bylo nakládáno metodou tematické analýzy. Autorka velmi poctivě popisuje jednotlivé kroky, které autorky této metody doporučují. Hodnotím to velmi pozitivně, neboť si je vědoma skutečnosti, že získání a zpracování polostrukturovaných rozhovorů je nesnadný úkol pro začínajícího výzkumníka.

Výzkumný vzorek tvořily celkem čtyři páry rodičů a dvě matky samoživitelky, což považuji za kontraproduktivní s ohledem na cíl práce. Budu ráda, když bude tato skutečnost reflektována v průběhu obhajoby.

Výsledky jsou přehledně prezentovány dle vykrystalizovaných témat a podtémat, která jsou vždy doplněna vhodnou citací z rozhovoru. Konkrétně v kapitole „Přístup k dítěti“ mě zaujal způsob, jak autorka interpretuje získaná data. Na základě citlivého porovnávání trefně pojmenovává dvě varianty přístupu/výchovy dítěte s PAS – 50 na 50 vs. *Dítě jako odraz rodiče*. Svědčí to o její kreativitě a „pročtenářskému“ přístupu. Centrální téma, kterému autorka věnuje prostor je oblast vztahu mezi rodiči.

Závěr:

Bakalářskou práci Anny Krovové považuji za zdařilou. Evidentně se vypořádala s odbornou literaturou, zvládla vést a analyzovat polostrukturovaný rozhovor, přehledně prezentovat výsledky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Podněty k diskuzi:

Při čtení této práce mě napadaly otázky, do jaké míry lze oddělit vztah rodičovský a partnerský. Je to vůbec možné?

Mohla byste vysvětlit, jak mohlo složení vašeho vzorku ovlivnit výsledky?

Ráda bych autorku požádala, aby během obhajoby popsala proces získání respondentů. Popř. jak mohl jejich výběr ovlivnit výsledky.